

9. MAI 1959

«Et angrep på selve kjernen i det kapitalistiske samfunn»

I en tale på Arbeiderpartiets landsmøte 9. mai 1959 kom Einar Gerhardsen inn på spørsmålet om større innflytelse fra samfunnet over bankenes virksomhet, bl. a. slik at kommunestyrene skulle velge halvparten av sparebankenes forstanderskap, og at regjeringen skulle oppnevne en fjerdepart av representantskapets medlemmer i de store privatbankene. Han sluttet sin omtale av denne saken slik:

Bank og forsikringselskapene har en nøkkelstilling i vårt økonomiske liv. De forvalter en veldig kapital, og ved de lån de gir eller nekter å gi, virker de avgjørende inn på omfanget og retningen av produksjonen, den økonomiske utbyggingen og sysselsettingen i landet. Kapitalen de forvalter, er skapt ved felles innsats. Det norske Arbeiderparti mener derfor at samfunnet må ha større innflytelse på forvaltningen av denne kapitalen. Vår lovgivning må gi uttrykk for det prinsipp at bankene og forsikringselskapene skal forvalte kapitalen på en slik måte at de medvirker til å realisere de retningslinjene for det økonomiske liv som Stortinget trekker opp. Samfunnet bør være representert i ledelsen av de største private forretningsbankene.

Statsministeren sluttet med disse ord:

En har her gått til angrep på selve kjernen i det kapitalistiske samfunn. Det er klart at det vil bli en voldsom strid om forslagene. Men denne

157

striden vil på ny understreke at Det norske Arbeiderpartis mål ikke er å bevare det nåværende samfunnssystem. Det vil være et ledd i vår kamp for å overføre mer makt og ansvar for den økonomiske utviklingen til samfunnet.